

Nr 206.

Av herr **Ljunggren**, om *ändring i 58 § första stycket lagen om val till riksdagen.*

Av stor betydelse för hela samhällsutvecklingen är, att största möjliga antal av de röstberättigade medborgarna deltaga i de valhandlingar, vilka äro grundläggande för sammansättningen av landets lagstiftande församling. I syfte att främja en allmän uppslutning vid valurnorna av politiskt vakna medborgare hava också efter hand vissa åtgärder vidtagits, varibland må nämnas uppdelning av valdistrikt, vilka, på grund av sin geografiska utsträckning eller olämpliga kommunikationer, orsakat väljarna oskäligen tidsutdräkt. Ytterligare åtgärder av enahanda innebörd äro dock, enligt mångas mening, erforderliga.

Från åtskilliga håll av landet — särskilt dem, där stora avstånd spela in — har nämligen försports olägenheter av de avbrott i valhandlingen, som nu äro föreskrivna. I lag om val till riksdagen den 26 november 1920 är ju stadgat icke blott att, där allmän gudstjänst å valdagen hålles inom valdistriktet, uppehåll skall göras för den tid gudstjänsten pågår, utan att dessutom ett ytterligare uppehåll i valhandlingen skall göras, på landsbygden uppgående till icke mindre än fyra timmar.

Senast vid 1924 års riksdagsmannaval härjade på valdagen i vidsträckta trakter — hela västliga delen av landet — ett svårt oväder med skyfallsliknande regn. Man må icke förtänka de röstande, som kanske efter en lång färd anlant till sina valställen kort efter det avbrott i valakten skett klockan 2 eftermiddagen, om de känt sig missmodiga vid den vissa utsikten till kanske mer än fyra timmars väntan, ibland måhända utan möjlighet att erhålla tak över huvudet, och med hemfärd först sedan mörkret fallit på. Sådant är onekligen ägnat att mer än nödvändigt påfresta det medborgerliga intresset. När därtill kommer, att sysslor vänta i hemmet, inträffar ej sällan, att den röstberättigade måste återvända med oförrättat ärende, utan möjlighet att senare avgiva sin röst.

I huvudstaden med dess koncentrerade valdistrikt, med dess snabba och talrika kommunikationsmedel, pågår valförrättningen utan avbrott från klockan 9 förmiddagen till klockan 9 eftermiddagen. Det borde icke vara omöjligt att tillämpa en liknande anordning över hela landet.

Den invändningen kan göras, att valförrättarna icke böra åläggas tjänstgöra så pass lång tidsföljd utan avbrott för vila och intagande av måltid.

Därmed kan emellertid utan svårighet ordnas genom lämplig arbetsfördelning mellan valförrättarna, därvid deras suppleanter i erforderlig utsträckning kunna tagas i anspråk.

Ett önskemål kunde också vara, att gudstjänsterna på valdagen allmänt förlades till sådan tid på förmiddagen, att desamma i minsta görliga mån komme i kollision med tiden för valförrättningen. Det kan dock förutsättas, att särskild lagstiftning därom för närvarande icke är erforderlig, enär erfarenheten visat, att åtminstone på en del håll en framställning härom till vederbörande domkapitel rönt tillmötesgående behandling.

Hänvisande till vad här anförts föreslår undertecknad vördsamt,

att riksdagen måtte besluta:

att § 58, första stycket, i lag om val till riksdagen den 26 november 1920 skall erhålla följande ändrade lydelse: "Valet skall börja klockan nio förmiddagen och fortgå å landsbygden till klockan åtta och i stad till klockan nio eftermiddagen; dock att där allmän gudstjänst å valdagen hålles inom valdistriktet, uppehåll göres för den tid gudstjänsten pågår."

Stockholm den 22 januari 1926.

Elof Ljunggren.